

Asia: VN/12646/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallinto-oikeus ottaa lausunnossaan kantaa esitykseen lähinnä siltä osin kuin se vaikuttaa hallinto-oikeuden toimintaan ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Ehdotettu sääntelyn selkiyttäminen niin, että samanlaisia oleskelulupatyyppejä koskeva sääntely olisi pääasiassa yhdessä laissa, on Helsingin hallinto-oikeudenkin näkökulmasta kannatettavaa. Myös ehdotuksen tavoite hakemusioiden palautumisen estämisestä hallinto-oikeuksista Maahanmuuttovirastoon muutoksenhakuvaiheessa esitetyn uuden selvityksen perusteella on ehdotetun lain käsittämässä tilanteissa lähtökohtaisesti kannatettavaa. Tämän tavoitteen saavuttamisen kannalta ehdotetun sisältöisen 4 momentin lisääminen lain 28 §:ään ei kuitenkaan välttämättä itsessään johda toivottuun lopputulokseen. Lienee selvää, että hakemukset ratkaistaan viranomaisessa aina sen selvityksen perusteella, joka on esitetty hakemuksessa tai sen täydennyksissä päätöksentekohetkeen mennessä. Helsingin hallinto-oikeus kiinnittää huomiota lisäksi siihen, että ehdotuksen perustelujen kohdassa 4.2.9 viitatussa kansalaisuuslain 13 §:ssä säädetään kansalaistamisen yleisistä edellytyksistä. Ehdotetun lain 28 §:ssä ei säädetä oleskeluluvan myöntämisen edellytyksistä, eikä lisättäväksi ehdotettu 4 momentti muutenkaan säädä kansalaisuuslain 13 §:n 1 momenttia vastaavalla tavalla, että oleskeluluvan myöntämisen edellytysten tulee täytyä hakemusta ratkaistaessa.

Ehdotettu ensimmäisen opiskelua varten myönnettävän oleskeluluvan myöntäminen koko tutkinnon tai opintojen suorittamisen ajalle sen sijaan, että opiskelijan tulisi hakea määräajoin uutta jatko-oleskelulupaa, voinee vaikuttaa Helsingin hallinto-oikeudessa vireille tuleviin valitusmääriin laskevasti. Kun kuitenkin otetaan huomioon, että ehdotuksen mukaan vain pieni osa opiskelijan jatko-oleskelulupahakemuksiin tehtävistä Maahanmuuttoviraston päätöksistä on aiemmin ollut kielteisiä, valitusasioiden määrään ei liene odotettavissa merkittävää muutosta. Lisäksi on

todennäköistä, että aiemmin vireille tulleen jatko-oleskeluluvan myöntämättä jättämistä koskevan valituksen sijaan hallinto-oikeudessa käsiteltäisiin oleskeluluvan peruuttamista koskevia muutoksenhakuja Maahanmuuttoviraston valvoessa ehdotuksen mukaisesti toimeentuloedellytyksen täyttymistä koko oleskeluluvan voimassaoloajalta, jolloin valitusmäärissä ei välttämättä tapahdu muutosta aikaisempaan.

Ehdotettu oleskeluluvan hakemisen ulottaminen myös kansainvälistä suojelua hakeneisiin ja karkottamispäätöksen saaneisiin merkitsee muutosta nyky-tilanteeseen. Ehdotuksessa ei ole esitetty arvioita näiden hakijaryhmien mahdollisesti tekemien hakemusten ja niitä seuraavien valitusten määristä. Mahdollisesti vireille tulevat valitukset koskisivat todennäköisesti muiden opiskelua koskevien valitusten tavoin useimmiten toimeentulo vaatimuksen täyttymistä. Lisäksi turvapaikanhakijoiden kohdalla olisi odotettavissa jonkin verran valituksia sellaisista päätöksistä, joissa hylkäysperusteena on matkustusasiakirjan puuttuminen. Helsingin hallinto-oikeuden työmäärä todennäköisesti jossain määrin lisääntyisi ehdotetun muutoksen vuoksi.

Lausunnon ovat valmistelleet hallinto-oikeustuomarit Klaus Järvinen ja Mira Kallatsa.

Ylituomari Ann-Mari Pitkäranta

Vainionpää Suvi
Helsingin hallinto-oikeus